

ВІЛ-ПОЗИТИВНІ ДІТИ

Діти, народжені і покинуті ВІЛ-позитивними матерями, в багатьох містах України ще й досі перебувають в інфекційних лікарнях, оскільки будинки маляти не готові забезпечити належний догляд за цими дітьми. Сучасна ситуація щодо державного утримання дітей, нажаль, ще далека від рівня, задекларованого в законодавстві.

На сьогоднішній день можна констатувати недостатній рівень знань як медичного, так і немедичного персоналу, щодо аспекту догляду за ВІЛ-інфікованими дітьми. У нашій державі почали створювати спеціалізовані будинки маляти (Донецький регіон) та спеціалізовані групи (Київ, Одеса, Сімферополь та ін.). І хоча у порівнянні з інфекційними лікарнями такі заклади є більше пристосованими до догляду за ВІЛ-позитивними дітьми, у той же час створення спеціалізованих груп для цих дітей є прямим порушенням цілої низки їхніх прав, декларованих як Конституцією України, так і Конвенцією ООН з прав дитини. Дискримінація дітей за будь-якою ознакою, у тому числі за станом здоров'я, є неприпустимою (ст.2 Конвенції ООН про права дитини).

Наша держава зобов'язалася в нормах законодавства гарантувати і забезпечувати в рівному обсязі права всім дітям (на повноцінний фізичний і психічний розвиток, освіту, медичне обслуговування, збереження своєї індивідуальності та ін.), у тому числі ВІЛ-інфікованим. Ці вимоги підтверджено ст.17 Закону України „Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення”.

Окрім загальних прав і свобод, ВІЛ-інфіковані діти мають право на:

- відшкодування збитку, пов'язаного з обмеженням їхніх прав, що мало місце в результаті поширення інформації про факт зараження цих осіб ВІЛ;
- безкоштовне забезпечення ліками, необхідними для лікування будь-якого наявного в них захворювання, засобами особистої профілактики та на психосоціальну підтримку;
- безплатний проїзд до місця лікування та в зворотному напрямку за рахунок лікувальної установи, яка видала направлення на лікування;
- користування ізольованою житловою кімнатою.

Додаткові права, передбачені для батьків ВІЛ-інфікованих дітей або для осіб, що їх замінюють:

- спільне перебування в стаціонарах із дітьми у віці до 14 років із звільненням від роботи й оплатою допомоги по тимчасовій непрацездатності у зв'язку з доглядом за хворою дитиною;
- збереження за одним із батьків, у випадку його звільнення з роботи у зв'язку з доглядом за хворою дитиною у віці до 16 років;
- матері, що мають дітей у віці до 16 років, заражених ВІЛ чи хворих на СНІД, мають право на одержання щорічної відпустки в літній або інший зручний час.

У випадку відсутності матері і виховання такої дитини батьком або іншою особою, це право надається зазначеним особам.

Дітям до 16-річного віку, інфікованим ВІЛ, призначається щомісячна державна допомога в розмірі двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян (Постанова КМУ від 10.07.98 № 1051 „Про розмір щомісячної допомоги дітям у віці до 16 років, інфікованим ВІЛ або хворим на СНІД”).

За чинним законодавством, ВІЛ-позитивні діти є дітьми-інвалідами. Причина і термін інвалідності, визначаються лікувально-консультативними комісіями (ЛКК) дитячих лікувально-профілактичних установ.

Надання невідкладної медичної допомоги дітям, які живуть з ВІЛ, не відрізняється від методик при наданні допомоги дітям, які не інфіковані ВІЛ. Необхідно лише знати, що при наданні медичної допомоги варто дотримуватись заходів профілактики інфекцій, що передаються через кров. Такий підхід дасть можливість уникнути інфікування ВІЛ, а також своєчасно і правильно надати невідкладну медичну допомогу дитині, без обмежень і зволікань.

Фахівці впевнені, що до досягнення підліткового віку дитина має знати про свій ВІЛ-статус. Проте у якому саме віці і яким чином та кому краще повідомити дитині про це – одностайної думки немає.

Згідно з діючим законодавством, інформація про ВІЛ-статус людини є конфіденційною і становить лікарську таємницю. Передача такої інформації дозволяється тільки особі, якої вона стосується, законним представникам цієї особи, установам охорони здоров'я, органам прокуратури, слідства, дізнання та суду. Розголошення такої інформації медпрацівником або іншою посадовою особою кримінально карається.

Проте, досі невизначеним залишається питання щодо необхідності повідомлення про діагноз дитини працівникам дитячих установ. Оскільки ВІЛ-інфіковані діти потребують специфічного медичного лікування, частина фахівців вважає, що декотрим працівникам дитсадків варто було б знати про

ВІЛ-статус дитини. При будь-якому важкому чи невиліковному захворюванню дитини батьки (або люди, що їх замінюють) відчують постійне психічне навантаження. Частіше за все таким людям не вистачає необхідної інформації щодо особливостей медичного та немедичного догляду за такими дітьми.

Інформаційну підтримку ВІЛ-інфікованим людям та членам їх родини можуть надавати:

медичні працівники (лікарі і середній медичний персонал); працівники неурядових організацій, які були спеціально підготовлені й володіють інформацією з питань ВІЛ/СНІДу.

ВІЛ-інфекція відрізняється від інших захворювань тим, що супроводжується стигматизацією (стигма - тавро) та негативним ставлення суспільства. Це створює додатковий спектр проблем для тих, хто живе з ВІЛ, незалежно від віку, та їхніх родин. Психологічна допомога може бути надана у формі індивідуального психологічного консультування (очного або телефонного), індивідуальної, сімейної чи групової психотерапії. Поряд із професійним консультуванням, ВІЛ-інфікованим і їх близьким може допомогти знайти та використати власні ефективні і безпечні способи виходу з кризи звернення до груп само- та взаємодопомоги, ВІЛ-сервісних організацій (непрофесійні консультанти), де працюють ті, хто має такі самі проблеми.

Наостанку потрібно зазначити, що ВІЛ-інфіковані діти, як і всі діти, мають право на повноцінне життя, потребують активного, наповненого спілкування з оточуючими та любові родини. Немає жодних підстав ізолювати ВІЛ-інфіковану дитину. Найголовнішим для маленької людини є можливість спілкування з іншими дітьми та дорослими, отримання від них знаків позитивної уваги та сприйняття.